

Fővárosi Törvényszék

Az ügy száma:	103.K.703.405/2023/7.
A felperes:	Dream Way Global Marketing Kft. (1067 Budapest, Szondi utca 23.)
A felperes képviselője:	Zamecsnik, Pósfai és Társai Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd: dr. Zamecsnik Tamás) (1066 Budapest, Teréz körút 48.)
Az alperes:	Közbeszerzési Hatóság Közbeszerzési Döntőbizottság (1026 Budapest, Riadó utca 5.)
Az alperes képviselője:	dr. Petró Szilvia kamarai jogtanácsos
A per tárgya:	közbeszerzési ügyben hozott D.269/5/2023. számú határozat jogszerűségének vizsgálata

Í t é l e t:

A Fővárosi Törvényszék az alperes D.269/5/2023. számú határozatát megsemmisíti és az alperest új eljárásra kötelezi.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 63 500 (hatvanháromezer- ötszáz) forint perköltséget.

A 60 000 (hatvanezer) forint összegű kereseti illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az ítélet alapjául szolgáló tényállás

- [1] A Pénzügyminisztérium mint a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Irányító Hatósága 2017. szeptember 7. napján kelt támogatási döntésével TOP-3.2.1-15-TL1-2016-00008 azonosító számon támogatásban részesítette a perben nem álló ajánlatkérőnek a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program „Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése” – az Önkormányzati Hivatal épületgépészeti munkáinak elvégzése, energetikai korszerűsítése, külső hőszigetelése, napelem telepítése és egyéb kapcsolódó munkák elvégzése – tárgyú pályázati felhívásra benyújtott támogatási kérelmét, a támogatási szerződés megkötésére 2017. június 2. napján került sor.
- [2] Az ajánlatkérő a támogatott projekt megvalósításával összefüggésben 2019. március 7. napján megküldött ajánlati felhívással a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 115. § szerinti, nyílt közbeszerzési eljárást folytatott le.
- [3] A felhívás II.1.4) pontjában a teljesítés határidejeként 2019.06.30. napját jelölte meg, és a II.2.7) pontban a teljesítési időtartamot meghatározta, miszerint a teljesítés kezdő és befejező dátuma: 2019.04.03-2019.06.30., továbbá kikötötte, hogy a szerződés nem meghosszabbítható.

- [4] A 2019. április 5. napján kelt összegezés szerint az eljárás nyertese a felperes lett. A felek 2019. június 28. napján kötöttek vállalkozási szerződést, melynek a teljesítési véghatárideje 2019. június 30. napja volt, a vállalkozói díj összegét 81.152.400 Ft-ban határozták meg.
- [5] A szerződést három alkalommal módosították a felek, először a szerződéskötéssel egyidőben, 2019. június 28. napján a kivitelezési határidőt 2019. október 31. napjára módosították. Az E-főnapló adatai alapján a munkaterület átadására 2019. július 5. napján került sor, melyet követően a felperes bontási, előkészítési munkát végzett, azonban 2019. július 15. és október 1. napja között munkavégzés nem történt az épületben tartott rendezvények miatt. Ezt követően 2019. októberében 7 munkanap időtartamban végeztek gépészeti szerelési munkát.
- [6] A felek 2019. október 8-án jegyzőkönyvet vettek fel, mely szerint az ajánlatkérő a kivitelezési munkákat felfüggesztette, mert 2019. augusztus 14. napján a Magyar Falu Program, MFPH/2019 „Polgármesteri hivatal felújítása” elnevezésű pályázat (a továbbiakban: MFP pályázat) keretében pályázatot nyújtott be a polgármesteri hivatal teljes tetőszerkezetének felújítására, amely az előzetes egyeztetések értelmében várhatóan nyertes lesz, így a napelemes rendszer telepítése nem kezdhető meg a tetőcsere előtt. Emellett a tetőcsere a szigetelési és a nyílászáró-csere munkálatait is befolyásolja, mivel a tetőcsere folyamán a teljes alsó dobozolás is be van tervezve így a szigetelést és nyílászárócsereét csak ezután lehet teljes biztonsággal elvégezni az anyagok értékét és állagmegóvását is szem előtt tartva. A munkálatok felfüggesztését a felperes tudomásul vette.
- [7] A 2019. október 25. napján kelt 2. számú szerződésmódosítás keretében a felek 2020. április 30. napjáig meghosszabbították a teljesítési véghatáridőt, melyről az ajánlatkérő felperes 2020. augusztus 13-án adta fel a hirdetményt az alábbi indokolással: A Kbt. 141. § (4) bekezdés c) pont szerinti körülmény, amelyet a kellő gondossággal eljáró ajánlatkérő nem láthatott előre: „az Önkormányzat Polgármesteri hivatal épületére nyert MFP pályázatot a tetőcsere megvalósítására, amely befolyásolja a TOP-3.2.1-15 pályázat befejezésének határidejét, mivel a tetőcsere befolyásolja a napelemes fejlesztést, ezáltal a pályázat befejezési határidejére is hatással van”.
- [8] Az ajánlatkérő és a felperes 2020. április 8. napján jegyzőkönyvet vettek fel „Pályázati megvalósítási határidő hosszabbítása, szerződésmódosítás benyújtása” tárgyban, majd 2020. április 20. napján aláírták a 3. számú szerződésmódosítást, amellyel a teljesítési határidőt 2020. augusztus 28. napjára módosították. A 2021. november 5-én feladott hirdetmény indokolása szerint a Kbt. 141. § (4) bekezdés c) pontja a módosítás jogalapja, amelyet az alábbi körülmények alapoztak meg:
„1.A TOP-3.2.1-15-TL1-2016-00008 azonosító számú „Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Kajdacs községben” pályázat benyújtásakor még nem volt beadva a MFPH/2019 kódszámú 3021686213 iratazonosítóval ellátott, „Polgármesteri Hivatal felújítása Kajdacs Községben” című pályázat. Ennek beadása 2019.09.12. napon történt meg, így előzetesen ennek munkálataival nem tudtunk tervezni.
2. A MFPH/2019 kódszámú, 3021686213 iratazonosítóval ellátott, „Polgármesteri Hivatal felújítása Kajdacs Községben” című pályázat támogatói okirata 2019.11.18. napon megérkezett, a munkálatok megkezdésére nem volt lehetőség az időjárási körülmények miatt. A tetőcsere munkálatok csak április hónapban indulnak el és várhatóan június hónap második felében fejeződnek be. A kivitelezés lassabban zajlik, mert a COVID19 vírus szabályozásai miatt, a kivitelezést végző cég állományi létszáma lecsökkent.
3. Mivel a két pályázat megvalósulása egymásra épül, így a TOP-3.2.1-15-TL1-2016-00008 azonosítószámú pályázat részét képező napelemes rendszer kiépítése, valamint az épület külső szigetelési munkálatai is csak a tetőcsere befejezését követően indulhatnak el.”
- [9] Az építési napló szerint a munkavégzés 2020. június 9. napján folytatódott, a műszaki átadás-átvételi eljárás 2020. szeptember 22. napján megtörtént.

- [10] A Pénzügyminisztérium mint hivatalbóli kezdeményező 2022. április 28. napján jogorvoslati eljárás lefolytatása iránti kezdeményező iratot nyújtott be az alpereshez, melyben két kezdeményezési elemet jelölt meg a két szerződésmódosítás jogsértő jellegének megállapítása érdekében, mivel azok véleménye szerint sértik a Kbt. 141. § (4) bekezdés c) pontjában és a Kbt. 141. § (6) bekezdésében foglaltakat.

Az alperes első határozata

- [11] Az alperes a 2022. július 22. napján kelt D.151/9/2022. számú határozatában megállapította, hogy az ajánlatkérő és a felperes mind a 2. számú, mind a 3. számú szerződésmódosítást érintően megsértették a Kbt. 141. § (4) bekezdés c) pont ca) alpontját. A jogsértéssel összefüggésben az ajánlatkérő és a felperes terhére 1 000 000 – 1 000 000 forint bírságot szabott ki.
- [12] A Kbt. 165. § (11) bekezdésben foglalt mérlegelési szempontok között tekintettel volt arra, hogy a felperesek súlyos jogsértést valósítottak meg a Kbt. szabályaiba ütköző szerződésmódosításokkal, amely nem reparálható, figyelemmel volt a szerződés értékére és az eltelt rövid időtartamra. Megállapította továbbá, hogy a felperesek közrehatása és felelőssége a jogsértés megvalósulásában azonos volt.

Az első elsőfokú ítélet

- [13] A Fővárosi Törvényszék 103.K.703.088/2022/13. számú ítéletével (a továbbiakban: első ítélet) az alperes D.151/9/2022. számú határozatának a felperessel szemben bírságot kiszabó rendelkezését megsemmisítette és az alperest e körben új eljárásra utasította.
- [14] A bíróság megállapította, hogy a felperes alappal kifogásolta, hogy a határozat rá vonatkozóan egyedi indokolást nem tartalmazott. Az alperes általános jelleggel hivatkozott saját joggyakorlatára, és az EUB C-263/19. számú ítéletére, miszerint a szerződés Kbt.-be ütköző módosítása esetén a szerződő felek mindegyike tekintetében bírságot szab ki, holott a Kbt. 165. §-a több különböző jogcímen is rendelkezik bírság kiszabásról, melyek közül az alperes által jelen ügyben alkalmazott Kbt. 165. § (3) bekezdés d) pontja a bírság kiszabását nem kötelezően alkalmazandóként írja elő, hanem a „bírságot szabhat ki” kifejezés értelmében a hatóság mérlegelésre bízta, hogy a konkrét ügyben indokolt-e annak kiszabása. Figyelemmel erre, az alperesnek a 165. § (3) bekezdés d) pontja alkalmazásakor egyediesítenie kellett volna indokolását a felperesre vonatkozóan.
- [15] A bíróság kiemelte, hogy a Kúria Kfv.IV.37.130/2021/4. számú ítéletének [25] pontja szerint „az Európai Bíróság C-263/19. számú ügyben hozott ítélete nem hagy kétséget afelől, hogy a közbeszerzési szerződés módosításakor a Kbt. 141. §-ában rögzített szabályok jogellenes mellőzésért a közbeszerzési szerződés nyertes ajánlattevője is felelősséggel tartozik és a felügyelő hatóság által indított jogorvoslati eljárásban szankcióval is sújtható.”, ugyanakkor a Kúria Kf.I.40.725/2021/18. számú ítéletének [47] pontjában kimondta, hogy „az EUB ítélet (itt: C-263/19. számú ítélet) nem a jogsértés megállapításánál, hanem a bírság kiszabásánál teszi kötelezővé az egyediesítést, a mérlegelést. Arra viszont helytelenül következtet az I. rendű alperes, hogy az EUB ítélet alátámasztaná az objektív felelősségi alakzat fennállását, ugyanis az EUB ítélet magát a felelősségi alakzatot nem vizsgálta, hanem arról rendelkezett, hogy a releváns uniós normákkal nem ellentétes, ha a nemzeti jogi szabályozás az ajánlattevő jogsértésért való felelősségét is megállapítja.” A Kúria egyértelművé tette, hogy a Kbt. szabályaiba ütköző szerződésmódosítás megkötésével mindkét fél jogsértő magatartása

megállapítható, a bíróság kiszabás indokolásakor ugyanakkor kötelező elvégezni a mérlegelést és egyediesítést.

- [16] A bíróság a felperesre vonatkozó indokolást megvizsgálva megállapította, hogy a határozat nem tartalmazta a bíróságkiszabás során a felperes tekintetében figyelembe vett mérlegelési szempontokat, és annak okszerű indokolását, hogy miből következett az alperes a felperes azonos közrehatására, amely sértette az Ákr. 81. § (1) bekezdésében rögzített indokolási kötelezettséget. A felperes alappal hivatkozott arra, hogy az alperes indokolásának hiányossága korlátozta az érdemi védekezéshez való jogát.
- [17] Mindezekre tekintettel a bíróság megállapította, hogy az alperes indokolásának súlyos hiányossága a perben nem orvosolható jogszabálysértés, ezért határozatot részben megsemmisítette és az alperest ebben a körben új eljárásra kötelezte. A megismételt eljárásra vonatkozóan előírta, hogy az alperes a felperesre vonatkozóan köteles elvégezni a Kbt. 165. § (3) bekezdés d) pontja és Kbt. 165. § (11) bekezdése szerinti mérlegelést és indokolásában egyediesítve számot adni a bíróság kiszabás során a mérlegelt tények és körülmények köréről és okszerűen indokolni döntését.

Az alperes megismételt eljárásban hozott határozata

- [18] Az alperes a megismételt eljárásban hozott 2023. szeptember 12. napján kelt határozatában a felperessel szemben ismételten 1 000 000 forint bírságot szabott ki.
- [19] A bíróság kiszabására és mértékére vonatkozó indokolás elsőként rögzítette, hogy a megállapított jogsértéssel összefüggésben a Kúria Kfv.II.37.434/2017/12. számú, valamint a Kf.I.40.725/2021/18. számú ítéleteiben foglaltakra tekintettel – amelyekben a Kúria elvi éllel mondta ki, hogy a közbeszerzési jogsértésért való felelősség objektív, nem kell vizsgálnia, hogy mely okból, vagy milyen vélekedés alapján nem kerültek betartásra a közbeszerzési szabályok. A döntésénél a Kbt. 141. § (1) bekezdése és a Kbt. 165. § (6) bekezdésében foglaltakra is tekintettel volt, vagyis hogy tárgyi esetben a bíróságkiszabás kötelező, mivel a Közbeszerzési Hatóság elnöke kezdeményezte a jogorvoslati eljárást. A bíróság összegének megállapítása során a Kbt. 165. § (4) bekezdésében foglaltakkal összefüggésben rögzítette, hogy a közbeszerzési eljárás becsült értéke nettó 81.315.668.-Ft.-Ft volt (Kbt. 165. § (11) bekezdés b) pontja). Figyelembe vette a jogsértés súlyát (Kbt. 165. § (11) bekezdés a) pontja), és azt súlyosnak ítélte. A közbeszerzési szerződés jogsértő módosítása a mellőzéssel rokon jogsértés, s így az egyik legsúlyosabb közbeszerzési jogsértésnek minősül, hisz a közbeszerzési szabályozás célja, alapelvei érvényesülésének garanciája vész el a szerződéses szakaszban. A közbeszerzés alapelveit (jelen esetben különösen a Kbt. 2. § (4) bekezdését) és célját sérti az ilyen jogsértő magatartás, hisz a közbeszerzési eljárás feltételeinek utólagos módosulásával jár, s annak jelentőségét relativizálja. Azt is figyelembe vette, hogy a jogsértés utólag nem reparálható, tekintettel arra, hogy a felek a jogsértő szerződésmódosítást már megkötötték. A bírágösszeg megállapítása körében értékelte továbbá a Kbt. 165. § (11) bekezdés e) pontjában foglalt feltételt, ugyanis a jogsértés megtörténte és a jogorvoslati eljárás megindítása között hosszú időtartam telt el.
- [20] Nem értékelte az ügy tényállása szempontjából nem releváns Kbt. 165. § (11) bekezdés c), d) és f) pontjaiban foglaltakat, valamint nem talált arra utaló körülményt, hogy a jogsértés nyilvánvalóan szándékos volt.

A kereset és a védirat

- [21] A felperes keresetében elsődlegesen a határozat megváltoztatását kérte akként, hogy a vele szemben alkalmazott bíróság alkalmazását mellőzze a bíróság, másodlagosan a határozat hatályon kívül helyezését és az alperes új eljárásra kötelezését kérte.
- [22] Állítása szerint az alperes nem végezte el az első ítéletben meghatározott egyediesítési kötelezettségét, nem adott számot arról, hogy mire alapozza, hogy az ajánlatkérő és a felperes közrehatása és felelőssége a jogsértés megvalósításában azonos volt, melyre tekintettel ismételtén sérült az Ákr. 81. § (1) bekezdése az alábbiak szerint.
- [23] Figyelmen kívül hagyta az első ítélet megállapítását, miszerint a jogsértésért való objektív felelősség nem jelenti, hogy objektív módon alkalmazni kell a bíróságot a felperessel szemben, továbbá a határozat indokolásából is hiányzik, hogy mitől azonos a jogsérelem és ezáltal a bíróság mértéke mindkét fél vonatkozásában. A határozat továbbra sem tartalmaz érdemi egyediesített indokolást a felperesre nézve.
- [24] Figyelmen kívül hagyta továbbá az alperes, hogy az ajánlatkérő jogosulti késedelemben volt a munkaterület átadásával.
- [25] Az alperes a védiratában a kereset elutasítását kérte és fenntartotta a határozatában foglaltakat.

A bíróság döntése és annak jogi indokai

- [26] A felperes keresete alapos az alábbiak szerint.
- [27] A bíróság a közigazgatási jogvitát a közigazgatási perrendtartásról szóló (a továbbiakban: Kp.) 4. § (3) bekezdés a) pontja alapján, a Kp. Második része szerinti elsőfokú közigazgatási peres eljárásban, a Kp. 77. § (2) bekezdése szerint tárgyaláson bírálta el.
- [28] A kereset tartalmában vitatta, hogy az alperes a bíróság első ítéletének megfelelően járt el, amely a Kbt. 145. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 123. § (1) bekezdés f) pontja szerinti semmisségi oknak felel meg, miszerint a határozat tartalma a közigazgatási bíróság adott ügyben hozott határozatával ellentétes. Tekintettel erre, a bíróság a Kp. 85. § (3) bekezdés a) pontja alapján nem csupán a kereset korlátai között, hanem hivatalból is vizsgálta a határozat semmisségét és e körben, hogy az alperes az első ítélet rendelkezéseinek eleget tett-e.
- [29] A bíróság rámutat, hogy az első ítélet több elvi megállapítást tett, amelyek a megismételt eljárásban hozott határozat érdemi indokolásában nem köszöntek vissza. Iratellenesen rögzítette az alperes a bíróság jogalapjaként, hogy a Közbeszerzési Hatóság Elnöke kezdeményezte a jogorvoslati eljárást, mivel a kezdeményező a Pénzügyminisztérium (jogutódként a Miniszterelnökség) volt, ezért ténybelileg téves volt a Kbt. 165. § (6) bekezdésére történő hivatkozás is, miszerint az alperes rögzítette, hogy a tárgyi esetben a bíróság kiszabása kötelező. Ez különösen azért súlyos tévedés, mert a D.151/9/2020. számú határozat sem tartalmazott a Kbt. 165. § (6) bekezdésére való hivatkozást, hanem – helyesen – a Kbt. 165. § (3) bekezdés d) pontját és (4) bekezdését jelölte meg a bíróság kiszabás jogalapjaként, melyre vonatkozóan az első ítélet kifejezetten kimondta, hogy az alperes által jelen ügyben alkalmazott Kbt. 165. § (3) bekezdés d) pontja a bíróság kiszabását nem kötelezően alkalmazandóként írja elő, hanem a „bíróságot szabhat ki” kifejezés értelmében a hatóság mérlegelésre bízta, hogy a konkrét ügyben indokolt-e annak kiszabása. Figyelemmel erre, az alperesnek a 165. § (3) bekezdés d) pontja alkalmazásakor egyediesítenie kellett volna

indokolását a felperesre vonatkozóan. Az alperes nyilvánvalóan az ítélettel ellentétesen járt el, amikor – ténybeli alap nélkül – a Kbt. 165. § (6) bekezdésére alapította a bírság kiszabását és egyáltalán nem mérlegelte, hogy a felperes esetében indokolt-e annak kiszabása és döntését egyediesített indokolással nem látta el.

- [30] Az Európai Unió Bírósága és a Kúria joggyakorlatában megjelenő jogellenes szerződésmódosításért fennálló objektív felelősség tekintetében a bíróság kimerítő jogértelmezést adott az első ítéletben, amelyet nem kíván megismételni. Az alperes figyelmen kívül hagyta az elsőfokú bíróság megállapítását, miszerint a Kúria egyértelművé tette, hogy a Kbt. szabályaiba ütköző szerződésmódosítás megkötésével mindkét fél jogsértő magatartása megállapítható, a bíróság kiszabás indokolásakor ugyanakkor kötelező elvégezni a mérlegelést és egyediesítést.
- [31] Az alperes a bírság kiszabása során mérlegelési jogkörben köteles döntést hozni, amely esetben a Kp. 85. § (5) bekezdése alkalmazandó. Ezen jogszabályi előírás alapján a bíróság a mérlegelési jogkörben hozott döntés jogszabálysértő jellegét csak a Kbt. 165. §-ában meghatározott mérlegelési jogkör jogszabályi kereteinek kirívó megsértése esetén állapíthatja meg; ha a közigazgatási szerv hatáskörét nem a mérlegelésre való felhatalmazásának keretei között gyakorolta, vagy a mérlegelés szempontjai és azok okszerűsége a közigazgatási cselekményt tartalmazó iratból nem állapíthatóak meg, vagy azok nem okszerűek. A bíróság a határozati indokolást megvizsgálva megállapította, hogy a határozat új mérlegelési elemként rögzítette a jogsértés súlyos jellegét, azonban ezt csak általános jogelvek mentén indokolta, az ügy tényállására utaló, a felperes magatartására vonatkozó indokolást nem fűzött hozzá, ahogyan ezt az első ítélet előírta. Ebből eredően a határozat továbbra sem nem tartalmazta a bírságkiszabás során a felperes tekintetében figyelembe vett mérlegelési szempontokat. A bíróság megjegyzi továbbá, hogy a D.151/9/2022. számú határozat még megállapította, hogy az ajánlatkérő és a felperes közrehatása és felelőssége a jogsértés megvalósulásában azonos volt, a megismételt eljárásban hozott határozat a közrehatás mértékére már megállapítást sem tett, holott a bíróság előírta annak vizsgálatát és az ezzel kapcsolatos következtetés okszerű indokolását.
- [32] A fentiekre tekintettel a bíróság megállapította, hogy az alperes az első ítélettel ellentétesen járt el és azzal ellentétes határozatot hozott, tekintettel erre az Ákr. 123. § (1) bekezdés f) pontja alapján semmisségi ok áll fenn.
- [33] Mindezekre figyelemmel a bíróság megállapította, hogy a felperes keresete alapos volt, az alperes határozatának semmissége és indokolásának súlyos hiányossága a perben nem orvosolható jogszabálysértés, ezért határozatot a Kp. 89. § (1) bekezdés b) pontja és 92. § (1) bekezdés a) és b) pontjai alapján megsemmisítette és az alperest új eljárásra kötelezte. A megismételt eljárásban az alperes a fent rögzített rendelkezések figyelembevételével teljeskörűen köteles végrehajtani – a Kp. 97. § (4) bekezdésének megfelelően – az első ítéletben foglaltakat. A felperesre vonatkozóan köteles elvégezni a Kbt. 165. § (3) bekezdés d) pontja – bírság kiszabás indokoltsága az adott ügyben – és Kbt. 165. § (11) bekezdése szerinti – felperes tekintetében a tényállási elemek egyedi mérlegelése, felperes közrehatásának értékelése – mérlegelést és indokolásában egyediesítve számot adni a bírság kiszabás során a mérlegelt tények és körülmények köréről és okszerűen indokolni döntését.
- [34] A bíróság a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. § (1) bekezdése szerint kötelezte a

perveztes alperest a felperes perkölségének megfizetésére a Pp. 81. § (1) és (5) bekezdéseire figyelemmel, amelyeknek mértékét mérlegeléssel, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) bekezdése szerint határozta meg, figyelemmel a beadványok elkészítésének munka- és időigényére, valamint arra, hogy az ügyben egy tárgyalást tartott.

- [35] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 45/A. § (2) bekezdése, az Itv. 39. § (1) bekezdése és az Itv. 42. § (1) bekezdés a) pontja szerint számított eljárási illetéket az alperesnek az Itv. 5. § (1) bekezdés c) pontja szerinti személyes illetékmentességre tekintettel a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján, valamint a Pp. 102. § (6) bekezdésére figyelemmel a Magyar Állam viseli.
- [36] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Kbt. 172. § (6) bekezdése zárja ki.

Záró rész

Budapest, 2024. június 26.

dr. Sára Katalin s.k.
k.
a tanács elnöke

dr. Pártay-Czap Sarolta s. k.
előadó bíró

dr. Szilágyi-Horváth Eszter s.
bíró